

Op de korrel

FOTO: MARIA BROUWER

Glad of geribbeld

De meest complexe problemen beginnen dicht bij huis. Neem uw badkamer. De vraag is of daar een geribbelde of een gladde vloer ligt. Deze keus kan verstrekkende gevolgen hebben voor uw fysieke gesteldheid. Op een gladde vloer kunt u lelijk uitglijden en uw nek breken, een geribbelde vloer daarentegen is een broedplaats voor bacteriën. Voetschimmel, veteranenziekte, u zit er vast niet op te wachten. Ik mag aannemen dat u dit levensbedreigende dilemma hebt opgelost, waarschijnlijk door er gewoon niet over na te denken. En als het dan toch nog fout gaat is het 'eigen schuld dikke bult'.

Deze pragmatische benadering gaat helaas niet op voor openbare bad- en doucheruimtes, zoals we die in sportaccommodaties aantreffen. In het kader van de volksgezondheid wordt daar goed over nagedacht, bovendien willen de verantwoordelijke instanties liever niet aansprakelijk worden gesteld voor ongelukken. Dat goed nadenken heeft echter niet geleid tot een oplossing van het dilemma, integendeel. De ARBO-regels schrijven namelijk ribbeltjes op de vloer voor, terwijl de hygiënewetten een gladde vloer vereisen. De openbare bad- en doucheruimte blijkt daarmee per definitie illegaal te zijn. Overtreding of niet, de meeste mensen douchen en baden gewoon door. Totdat het moment van de jaarlijkse controle van overheidsuitgaven daar is. Dan verwordt het wettelijke vuiltje tot een veelkoppig monster.

Hoe dat komt? Sinds 1 januari van dit jaar eist de Gemeentewet dat de accountant de jaarrekening pas goedkeurt als de gelden ook rechtmatig, dus conform de geldende wet- en regelgeving, zijn uitgegeven. De eerste vraag die de accountant dan ook aan de gemeente zal stellen, is: welke wetten wilt u dat ik controleer? De vraag over de sportaccommodaties zal vermoedelijk onbeantwoord blijven, en hij mag hopen op een antwoord als het gaat om meer complexe regelgeving. De gemeente zal het vaak niet weten, en trouwens, de accountant is toch de expert?

Mede door de aangepaste controle-eisen is er sprake van een groeiende tendens om hete aardappelen op het verkeerde bordje te leggen, namelijk dat van de accountant. Als beroep lopen we een groot risico als we de controle-eisen van de overheid kritiekloos accepteren. Niet alleen vanwege de aansprakelijkheid bij onduidelijk geformuleerde opdrachten, ook bevestigen we overspannen en ongefundeerde publieke verwachtingen ten aanzien van onze controleverantwoordelijkheid. Gelukkig zien steeds meer collega's de risico's in. Er vinden stevige discussies plaats met de opdrachtgevers en ook het NIVRA is zich er terdege van bewust dat er op korte termijn meer helderheid moet komen. Elders in dit nummer wordt al gepleit om de rechtmatigheid helder te laten definiëren door de opdrachtgever en onder te brengen in een aparte paragraaf (zie het artikel 'Breda aan zet').

Zolang die helderheid ontbreekt, zal de accountant zich zeer kritisch en terughoudend moeten opstellen. We kunnen daarbij een voorbeeld nemen aan de gezondheidszorg. Daar hebben twaalf van de 22 ziekenfondsen geen goedkeurende 'rechtmatigheidsverklaring' voor hun financieel jaarverslag over 2003 gekregen. Een verbetering in vergelijking met voorgaande jaren waarin geen enkele goedkeuring werd verstrekt. Ik verwacht dat een zelfde scenario zich zal ontwikkelen bij de gemeenten. En onder de huidige omstandigheden hoop ik het ook. De keuze voor glad of geribbeld laat ik namelijk graag aan anderen over.

Gert Smit
algemeen directeur